

Ro Ta Paulus Ibeede Pizin Kolosi

¹⁻² Nio Paulus. Anutu itunu leleene mi iur yo ma aŋwe ŋgoŋana ki Yesu Krisi. Niamru gaabaŋoŋ Timoti ta ambeede ro ti ima piom toŋmatiziŋ ki kar Kolosi ta kewe Anutu wal kini potomŋan kek, mi kuurla ki Yesu Krisi ma kesekap la kini i.

Tamanda Anutu ko ikampe yom, mi imboro yom ma kombot ambai. Nonoono.

*Paulus leleene ambai pa Anutu mi ipakuri pizin
Kolosi kan*

³ Gorgori ta niam amzuŋzuŋ mi ŋgar tiam ikam yom na, leleyam ambai pa Anutu ta Merere kiti Yesu Krisi Tamaana na, mi ampakurkuri. ⁴⁻⁵ Pa amleŋ uruyom kembei kuurla ki Yesu Krisi mi kesekap la kini, mi ku'urur leleyom pa Anutu wal kini potomŋan ta boozomen. Mi mbulu tiom tana, kakamam paso, ku'urur motoyom pa koron ambaiŋana ta Anutu iparaŋraŋ piom ma izza yom ta saamba a. Koron tana, indeeŋe ta tiso yom pa sua ŋonoono ki uruunu ambaiŋana na, kelen ka sua.✧

⁶ Koozi, uruunu ambaiŋana tana ize ma ilala pa toono ta boozomen, mi ipiyotyooto ŋonoono ambaimbaiŋan. Mi mbulu raraate men ta iwedet piom tomini. Pa indeeŋe ta kelen sua ŋonoono ki uruunu ambaiŋana mata popoten mi kikilaala kat Anutu kampeŋana kini, mi imar imar ma indeeŋe

✧ **1:4-5:** Ep 1:13,15; Plm 5; 1Pe 1:4

koozi na, uruunu ambaijana ipiyotyooto nonoona ambaimbaijan ma iwedet la mazwoyom.

⁷ Gaabanyam Epaparas ta niam leleyam pini ilip, ta ikam runguyam, mi iuulu yom ma ipaute yom kat pa kampejana ki Anutu. Ni mbesoono ambaijana ki Kisi, mi mataana izze pa uraata kini.✧ ⁸ Mi ni iwit uruyom tomini, mi iso yam pa mbulu ki leleyom par piom ta Bubujana ipiyotyooto piom na.

Sunjana ta Paulus ikamam pizin Kolosi

⁹ Tana indeene ta amlen uruyom mata popoten mi imar na, amzemzem sunjana piom som. Niam amwwi Anutu be izeebe yom pa ngar ambaimbaijan matakiya ta boozomen ta imarmar pa Bubujana na, mibe ikam yom ma kuute kat mbulu ta ni leleene pa i.✧ ¹⁰ Naso kapa pai tiom ma indeene men, mi kakam ma Merere zaana iwe biibi, mi mbulu tiom ta boozomen ko irao ni leleene. Pa urlajana tiom ko ipiyotyooto uraata ambaimbaijan matakiya ta kembei: Niom ko kakamam kat ngar pa Anutu, mi ngar tiom tana izze ma iwe biibi.✧ ¹¹ Mi Anutu mburaana ko imap ma ise tiom, mi ipombolmbol yom. Tana niom ko kemender mboljana pa patajana ta boozomen, mi niyom gesges pa som.✧ ¹² Mi ko leleyom ambai kat mi kapakurkur Tamanda Anutu. Pa ni ta ikam ma niomjan wal kini potomjan ta boozomen zoyom be kakam matamur kini ambaijana, mi kombot lela azunka kini leleene.✧ ¹³ Mi ni ikamke iti

✧ **1:7:** Kol 4:12; Plm 23 ✧ **1:9:** Ep 1:15+, 5:17; Pil 1:9 ✧ **1:10:** Yo 15:16; Ep 4:1+; Pil 1:27+; 1Tes 4:1 ✧ **1:11:** Ep 3:16 ✧ **1:12:** Ngo 26:18; Ep 1:11,18

pa zugut mburaana kek, mi ikam ti ma tombot lela peeze ki Lutuunu ta ni leleene pini ilip na.✧

14 Lutuunu tana, ta ingiimi iti ma tewe Anutu lene, mi ireege sanaana kiti.✧

Krisi iwe mataana pa koron ta boozomen

15 Anutu, iti tarao be tere i som. Mi Lutuunu, ni iswe kat Anutu runguunu piti.

Ni imuungu pa koron boozomen ta Anutu iur zin na ma iwe mataana pizin.✧

16 Pa ni ta iwe zaala pa koron ta boozomen ma tipet.

Koron saamba kan, mi koron toono kan.

Koron ta tere ki matanda, mi koron ta tarao be tere som.

Koron bibip mi mburanjan, mi zin bubunan ta zanan mi tikamam peeze na.

Koron ta boozomen tana, Lutuunu ta iwe zaala pa ma tipet.

Mi timbot be timbeeze pini men.✧

17 Tana koron ta boozomen tipet zen na, ni imbotmbot pataana kek.

Mi ni ikiskis koron ta munjaana men, ta timbotmbot i.

18 Zin wal ta timbot lela lupjana kini na, ni ta imuungu pizin, mi iwe uteene pizin, mi ikamam peeze pizin.

Ni ta iwe mataana.

Mi ni ta imuungu pizin wal meetenjan, mi imanga pa naala.

✧ 1:13: Ep 2:2+; 1Tes 2:12; Ibr 2:14+; 1Pe 2:9 ✧ 1:14: Ep 1:6+

✧ 1:15: Yo 1:18, 14:9; 2Kor 4:4; Ibr 1:3 ✧ 1:16: Yo 1:1,3,10; Ro 11:36; Ibr 1:2; 1Pe 3:22

Naso zaana ilip pa koron ta boozomen.✠

19 Pa Anutu leleene be mburaana, zaana, mi mbulu kini ta munjaana men imap ma imbot se ki Lutuunu.✠

20 Mi Anutu leleene be ikam koron boozomen ta timbot saamba mi toono na, ma timap timiili, mi ni ziŋan tiparlup zin ma tiwe tamen mini.

Tanata ikam ma itunu Lutuunu siŋiini ireere sala ke pambaaraŋana.✠

Munŋu zin Kolosi tiwe Anutu ka koi bizin. Mi koozi tiwe ni lene kek

21 Munŋu, niom kombotmbot molo pa Anutu. Pa mbulu tiom sananŋana, ta ipasansaana ngar tiom, mi ikam yom ma kewe Anutu ka koi bizin.✠

22 Mi koozi, ni ipunmeete malmal tana, mi ikam yom ma niomŋan kaparlup yom ma kewe tamen kek. Paso, ikam ma Kriŋi kuliini ire yoyouŋana mi imeete, bekena ikam yom ma kewe potomŋoyom ma ŋgeezemoyom. Naso leyom uunu sa isaana mini som, mi karao be kemender su kereene uunu.✠

23 Tamen niom bela kikiskis urlaŋana tiom, mi kombol se, mi kemender mbolŋana. Tana kere: Kokena koron sa iyaaru yom ma kezem koron ambaiŋana ta uruunu ambaiŋana iso yom pa, mi ku'urur motoyom pa i. Uruunu ambaiŋana tana, ta tiso yom pa ma kelen kek. Mi niom men som. Tisoayaara ma irao karkari ta boozomen. Mi

✠ **1:18:** Ngo 26:23; 1Kor 15:20,23; Ep 1:22+; Tur 1:5 ✠ **1:19:** Yo 1:16; Ep 1:5 ✠ **1:20:** Ro 5:1,10; 2Kor 5:18+; Ep 1:10, 2:13; 1Yo 2:2

✠ **1:21:** Ro 5:10; Ep 2:3,12+ ✠ **1:22:** 2Kor 4:14; Ep 2:14+; Yud 23

nio Paulus anjwe mbesoonjo pa uruunu ambainjana tina.✧

Zaala tau Paulus imbesmbeeze pa lupjana ki Krixi

²⁴ Nonoono, buri ti nio anbadbaada patanjana boozomen isu toono ti, mi kulinj irre yoyoujana. Tamen lelenj ambai paso, patanjana ta anbadbaada i, ina be iuulu yom. Pa iti ta tombot lela lupjana ki Krixi na, bela tabaada patanjana kembei ta ni. Mi patanjana tana imap zen. Tana nio sombe anbaada patanjana pakan, ina ambai. Naso anjuulu zin wal ta timbot lela lupjana kini na. Pa zin ta tiwe kembei Krixi namaana, kumbuunu, mi koronjana ta boozomen.✧ ²⁵ Anutu itunu ta iur yo ma anjwe mbesoonjo pa lupjana ki Krixi, mi iur uraata imar nomonj be anjwe kat sua kini piom.✧ ²⁶ Ta munju munju mi imar na, sua tana ike. Mi koozi Anutu iswe pa wal kini potomjan ma imbot mat kek.✧ ²⁷ Pa ni leleene be ipaute zin wal ta Yuda somjan i pa koron turkenjana ta ndabokjana ma ilip. Koron tana na, Krixi itunu ta imbotmbot la leleyom, mi ikamam yom ma ku'urur motoyom pa koron ndabokbokjan ta ki kar saamba a.✧

²⁸ Tanata amzzoyaryaara Krixi uruunu pa tomtom ta boozomen, mi ampazalzal zin, mi ampaute zin raama ngar ambaimbainjan ta boozomen. Mi leleyam be amkam tomtom ta munjaana men ma tiwe Krixi lene, mi tirao kat pa Anutu ngar kini mi mbulu kini. Naso amrao be amur zin la ki

✧ **1:23:** Mk 16:15; Kol 1:6; Ro 10:18; Ep 3:17 ✧ **1:24:** 1Kor 12:27; 2Kor 1:6+; Ep 3:13; Pil 2:17; 2Tim 1:8 ✧ **1:25:** 1Kor 9:17; Ep 3:2,7,8
 ✧ **1:26:** Ro 16:25+; 1Kor 2:7; Ep 3:3+; 2Tim 1:10 ✧ **1:27:** Ro 9:23; 2Kor 2:14

Anutu, mi timender su kereene uunu. ☆ 29 Tana nio ankelkel mi anzeebe kat uten pa uraata tio. Mi Krisi, ni ipombolmbol yo biibi pa itunu mburaana, mi ankamam uraata. ☆

2

1 Nio lelen be niom kuute ta kembei: Nio anbelmbel uraata beken ajuulu yom, mi zin Lao-disia kan, mi wal boozomen ta tire rungun zen na. ☆ 2 Pa anso anpombol leleyom, mi ankam yom ma leleyom par piom. Naso kaparlup yom ma kewe tamen, mi kakam kat ngar, mi kikilaala koron ndabokjana ta mungu ike, mi ingi Anutu iswe ma imbot mat kek. Koron tana na, Krisi tau. ☆ 3 Pa Anutu ngar kini ambaimbainan matakina boozomen ta turkenan i, ta imap ma imbot kini. Tana tala kini, to ni ipeeze piti. ☆

4 Sua ti nio anso paso, anmoto: Kokena wal pakan tipakaam yom pa sua kizin mbuyeenejana. Nonono, tomtom pakan tiso wal tana len ngar biibi. Tamen som. ☆ 5 Ingi nio itinan tombotmbot som. Tamen Bubujana ilup ti ma kembei ta anbotmbot raama yom. Mi anre kembei uraata ki Anutu iloondo ambai la mazwoyom, mi kuurla ki Krisi, mi urlajana tiom tana imbol. Tanata ikam yo ma lelen ndabok. ☆

Krisi ta koron nonono. Tana tombol se kini

6-7 Niom kakam Yesu Krisi ma iwe Merere tiom kek. Tana ni bela ikam peeze pa pai tiom mi

☆ **1:28:** Mt 5:48; Ep 4:13, 5:27 ☆ **1:29:** Ngo 20:20; 1Kor 15:10; Ep 3:7; Pil 4:13 ☆ **2:1:** Kol 4:13,16; Tur 3:11+ ☆ **2:2:** Ep 3:18+; Pil 1:9, 3:8 ☆ **2:3:** 1Kor 1:24,30; Ep 1:8, 3:19 ☆ **2:4:** Ro 16:17+; Ep 5:6 ☆ **2:5:** 1Kor 5:3, 14:40

mbulu tiom, mi niom kakam mburoyom ila kini, kembei ke ta uraana isula kat toono leleene na. Kozo kombol se kini, kembei ruumu ta imender se kitiimbi mboljan. Naso urlanana tiom izze ma imbol, mi koto sua ta mungu tikam piom na. Mi leleyom ndabok kat pa kampejana ki Anutu, mi kapakurkuri. ☆

⁸ Kere. Kokena wal pakan tiyaaru yom pa sua kizin soroksorok ta nono somjana i ma kewe mbe-soono sorok pa pakaamjana kizin tana. Nonono, tomtom pakan tilej sua kizin na, tiso ina ngar nonono. Tamen wal pakamkaamjan tana, titoto ngar ki Krisi som. Ina titoto ngar mi mbulu kizin tomtom men. Mi sua kizin, ina imar pizin bubujana sananjan ta ki toono ti. ☆

⁹ Mi Krisi na, Anutu ngar kini, mbulu kini, mburaana, mi koron kini ta munjaana men, ta imap ma ise kini, mi iwe tomtom kembei ta iti. ☆ ¹⁰ Mi koron boozomen ta zanjaan mi mburanjan i, na ni imborro zin lup. Tana niom ta kewe Krisi lene kek mi kesekap la kini i, na ni izeebe yom pa koron ambaimbainjan ta boozomen ki Anutu. ☆

¹¹ Mi niom ta kesekap la ki Krisi i, ta koto mbulu nonono ki reetjana. Mi ina mbulu ta tomtom tikam pa naman na som. Reetjana nonono, ina mbulu ta Krisi ikam pa lelende. Pa ni ta itatke lelende munjana piti ma ila lene. ☆ ¹² Ka zaala ta kembei: Indeeje ta kakam yok, ina kembei kagaaba Krisi pa meetjana kini ma titwi yom. Mi niom kuurla ki Anutu ta ipei Krisi ma imanga pa

☆ **2:6-7:** Ep 2:20+, 3:17; 1Tes 5:18 ☆ **2:8:** Mk 7:3; Ga 4:3,9; 1Tim 4:1+; Ibr 13:9 ☆ **2:9:** Yo 1:14+; Kol 1:15,19 ☆ **2:10:** Ep 1:21+; 1Pe 3:22 ☆ **2:11:** Ro 2:29, 6:6; Ep 4:22; Pil 3:3

naala na mburaana, tana Anutu ipei yom tomini ma niomɲan Kriſi kamaŋa mini pa mbotɲana popoɲana. ☆

Uraata biibi ta Kriſi ikam sala ke pambaaraɲana

¹³ Munɣu niom wal ta tireete yom som na, komololo Anutu tutu kini, mi leleyom munɣuɲana ikiskis yom. Tabe ikam ma kembei kemeete kek. Tamen Anutu ipei yom raama Kriſi, mi koozi kakam mbotɲana popoɲana. Mi ni ireege sanaana kiti ta munɲaana men ma tila len lup. ☆ ¹⁴ Munɣu iti lende mbun biibi kat pa tutu boozomen ta tomololo na. Tabe tutu iwe kembei kanda koi. Pa iwe uunu piti be Anutu iur kadoono piti. Mi inɣi kembei tutu boozomen ta tomololo na, tibeede se ro mi Anutu ipun sala ke pambaaraɲana lup kek beken a ikot mbun kiti tana. ☆ ¹⁵ Mi zin bubuɲana sananɲan ramaki koron boozomen ta mburanɲan mi zanɲan na, Anutu isan mburu kizin malmal kana ma isu len lup, mi ipunmeete mburan ma imap kek. Mi iyaaru zin mi ipamianɲ zin ila iwal biibi matan. Paso Kriſi ilip pizin kek. ☆

Tutu soroksorok ko iuulu iti be tuute Anutu na som

¹⁶ Tana sombe wal pakan tiyo kwon piom pa koron ta kakanan mi kiwinin na, mi kwon imbol be koto zin pa sunɲana bibip, sunɲana ta iwedet pa puulu i, mi aigule potomɲana kizin Yuda tau keten su pa i, na kakam nɣar pa sua kizin pepe. ☆

¹⁷ Pa tutu boozomen ta kembei, ina koron ɲonoono

☆ **2:12:** Ro 6:3+; Ep 2:6, 3:7; Kol 3:1+ ☆ **2:13:** Mbo 103:3; Ep 2:1,5,11 ☆ **2:14:** Ep 2:14+; 1Pe 2:24 ☆ **2:15:** Un 3:15; Lu 11:22; Yo 12:31; Kol 1:13 ☆ **2:16:** Mk 7:19; Ro 14:3+; 1Kor 8:8; Ga 4:10; Tit 1:14+

som. Ina tiwe kin men pa koronɔ ɲonoono ta ipet kaimer. Mi Kriɲi ta koronɔ ɲonoono. ☆ 18 Wal pakan na, lelen ilip be tikam patanɔana pa zitun kulin mi titoto tutu soroksorok boozo. Pa tindemeere kembei mbulu tana ko iuulu zin be tiyamaana kembei timbot kar saamba mi tigaaba zin aɲela pa sunɲana kizin. Wal tana, sombe tomtom kizin sa ipakur itunu pa miunɲana ta ire na, mi irepiili yom, na kakam ɲgar boozo pa sua kini pepe. Pa ina, ni izzo sorok. ɲgar kini tana, ina ɲgar ki toono men. 19 Tomtom ta kembena, ni isekap la ki Kriɲi mini som. Mi iti tuute: Kriɲi, ni iwe kembei ta utende be ikam peeze piti. Mi iti na, kembei ta ni namaana ma kumbuunu mi koronɲana ta boozomen. Mi ni ipombolmbol iti kembei ta kini, mi ikiskis ti kembei ta mazanda ikis tironɔ. Naso Anutu ipombol ti ma urlanɲana kiti izzo, mi lupɲana ki Kriɲi imbola ma iwe biibi. ☆

20 Niomɲan Kriɲi kemeete mi kamap pa mbotɲana munɲunɲana kek. Tana zin bubunɲana mburanɲan ta ki toono ti zan be timboro yom mini som. Nakena uunu parei ta kelenɲenɲ la tutu soroksorok ta ki toono ti? ☆ 21 Tutu ta kembei: “Koronɲ tɲingi, keteeye pepe, kakan pepe, kakam pepe.” ☆ 22 Kere. Tutu boozomen ta kembei tiso pa koronɲ ta takam uraata pa rimen to imap. Tana tutu ta kembei tiwedet pa tomtom zitun ɲgar kizin men. Ina sua kizin tomtom men. ☆ 23 ɲonoono, tutu ta kembei na, wal pakan tiso ko ɲgar ambainɲana. Pa tindemeere ta kembei: Sombe zitun tiru len zaala pa Anutu, mi tikoto zitun, mi tikam patanɲana

☆ 2:17: Ibr 8:5, 10:1 ☆ 2:19: Ep 1:22, 2:21, 4:15+ ☆ 2:20: Ro 6:6; Ga 4:3+, 4:9 ☆ 2:21: 1Tim 4:1+ ☆ 2:22: Mt 15:9+

pa zitun kulin, nako tiwe potomɲan mi timbeeze kat pa Anutu. Tamen mbulu ta kembei irao iuulu iti be tayaraama mbulu sananɲana ki kulindi na som. Ina ikam ma nindi se sorok.

3

Tuur lelende pa koron saamba kan men

¹ Anutu, ni ipei yom ma niomɲan Kri si kamanga pa mbotɲana poponɲana kek. Tana kakam kinkiini pa koron saamba kan men. Pa kar tana, ta Kri si imbotmbot pa, mi mbuleene su Anutu namaana woono. ✧ ² Tana kakam ngar biibi pa koron ki toono mini pepe. Ngar tiom imap ma ilala pa koron ta imbot kor a men. ✧ ³ Pa niom kemeete ma kamap pa mbotɲana munɲunɲana kek. Mi mbotɲana tiom uunu nɲonoono, ina imbot la ki Anutu. Tamen ipet kat mat zen. Mi ni iparaɲraɲ piom kek, mi mbotɲana tana imbotmbot raama Kri si mi izza yom. ✧ ⁴ Mi kaimer, sombe Kri si imar mini ma ipet mat, tona mbotɲana tiom tana ko ipet mat tomini raama azunɲa biibi. Pa mbotɲana tiom uunu nɲonoono na, imbot la kini tau. ✧

Tezem mbulu munɲunɲana ma imborene

⁵ Tana mbulu boozomen ki toono ta imbot la leleyom na, kupunmetmeete. Mbulu ta kembei: Mbulu ki urnanɲol, mbulu ta ingeeze som, mbulu ki nindi izza pa mbulu sananɲana, mbulu ki tu'urur lelende pa koron sananɲan, mi mbulu ki matanda koronɲanda. Kere. Mbulu ki matanda koronɲanda,

✧ **3:1:** Mbo 110:1; Mk 16:19; Ep 1:20, 2:6; Pil 3:20+; Kol 2:12

✧ **3:2:** Mt 6:33; Ro 8:5 ✧ **3:3:** Ro 6:2; 2Kor 5:14+; Ga 2:20 ✧ **3:4:** 1Kor 15:43; Pil 1:21, 3:21; 1Yo 3:2

ina kembei tembeeze pa merere pakaamjana. ☆

⁶ Pa zin wal ta so tizorzooro mi tinoknok mbulu ta kembena, na Anutu kete malmaljana kini ko ise kizin. ☆

⁷ Mungu niom tomini, mbulu mi mbotjana tiom ta kembena. ☆ ⁸ Tamen koozi na, niom bela kezem mbulu sananjan ta boozomen. Mbulu ta kembei: Mbulu ki tikiskis ketende malmaljana, mbulu ki lelende tataja, mbulu ki tu'urur koi, mbulu ki tiwirri sua sananjana pizin tomtom, mi kombol kamjana. Tana sua sananjana sa irao ipet pa kwoyom pepe. ☆ ⁹⁻¹⁰ Mi kaparpakamkaam yom pepe. Pa niom kezem leleyom mungunana ramaki ka mbulu ma imborene, mi leleyom iwe poponjana kek. Mi Anutu ta ikam yom ma kewe poponoyom, ta koozi ikamam uraata pa leleyom be itooro kat yom ma kewe kembei ta ni itunu. Naso ngar tiom iwedet, mi ila ila ma kuute kati. ☆

¹¹ Iti wal ta tewe poponanda kek na, iti ta boozomen raraate men. Sa ambainana ma ilip na som. Tana sombe iti Grik, som iti Yuda, som toto mbulu ki reetenana, som toto som, som takankaana pa kaljanda biibi, som tamar pa lele pakaana ki Skitia, * som tomtom toro imboro iti ma tewe mbesoonjo pini, som tomboro itundu, na

☆ **3:5:** Ro 6:11+, 8:13; Ga 5:24; Ep 4:22, 5:3+; 1Tes 4:5 ☆ **3:6:** Ro

1:18; Ep 5:6 ☆ **3:7:** Ro 6:19+, 7:5; 1Kor 6:11; Ep 2:2+; 1Pe 4:3

☆ **3:8:** 2Kor 7:1; Ep 4:22,25+, 5:4; Ibr 12:1; 1Pe 2:1 ☆ **3:9-10:**

Un 1:26; Ro 12:2; Ep 2:10, 4:22+ * **3:11:** Zin wal ta timar pa

lele pakaana ki Skitia na, wal ta boozomen tirepilpiili zin. Tiso zin kankanajan kat, len ngar som, tipet zen, mi zin sorrokjan kat. Tamen Paulus iso ta kembei: Zin Skitia kan, sombe tiurla ki Krisi, na Anutu ire zin raraate kembei zin Grik mi Yuda ta tiurla.

koron ta boozomen tana, koron sorok. Mi Krişi ta imbot la iti wal urlananda ta boozomen lelende i, ta koron biibi mi koron nonono. ☆

Tewe Anutu wal kini potomjan kek. Tana matanda ingal be teswe mbulu kini

¹²⁻¹³ Anutu, ni leleene piom, mi ipeikat yom ma kewe wal kini potomjan kek. Tana kezeebe yom pa mbulu kini ta kembei: Kumunajai zin tomtom, kakampewe zin, leyom nger pizin, mi kokototo ituyom. Mi sombe wal pakan tikam noobo yom, na keteyom malmal pizin pepe. Leleyom ambai pizin, mi kabaada men. Mi sombe leleyom sa pa wal pakan, na motoyom kiskis sanaana kizin pepe. Kuurpe leleyom pizin, mi motoyom mbiriizikaala sanaana kizin, kembei ta Merere ireege sanaana tiom mi mataana imbiriizikaala.

☆ ¹⁴ Mi mbulu ambaimbajan ta boozomen tana na, kopombol pa mbulu ki lelende par piti. Pa ina iurpe mbulu ta boozomen ma tingeeze men, mi ilup ti ma tewe tamen. ☆ ¹⁵ Krişi, ni ikam ma niomjan Anutu kaparlup yom ma kewe tamen kek. Tana mbulu luumujana kini bela ikam peeze pa leleyom, mi iso yom pa mbulu tabe kakam pizin tomtom. Naso kulup yom ma kewe kembei ta tomtom tamen. Pa mbulu ta kembei, ta Anutu iboobo yom pa. Mi leleyom ambai pa kamperjana ki Anutu, mi kapakurkuri. ☆

☆ **3:11:** Ro 10:12; 1Kor 7:19; Ga 3:28; Ep 1:23 ☆ **3:12-13:** Mk 11:25; Ga 5:22; Ep 4:1,2,32, 5:2; Pil 2:1; 1Pe 2:9 ☆ **3:14:** Yo 15:12; Ro 13:8+; 1Kor 13:13; Ep 4:3; Kol 2:2 ☆ **3:15:** Yo 14:27+; 1Kor 12:13; Ep 2:16+, 4:4; Pil 4:7

¹⁶ Sua ndabokɲana ki Krisi bela izeebe leleyom ma bok kat. Tana kaparpazalzal yom, mi kaparpaute yom pa sua tana. Mi sombe kakam ta kembei, na kakam kat raama ngar. Mi leleyom ambai pa Anutu, mi kombo mboe matakiɲa be kapakuri. Kombo mboe ta imbot la sua ki Merere na, mi mboe sunɲana kana, mi mboe poponɲan tau imar pa Bubunɲana na tomini. ☆ ¹⁷ Mi sua tiom, mi uraata tiom, ramaki mbulu tiom ta boozomen na, bela indeeɲe men pa Merere Yesu ngar kini, mi ipakur ni zaana. Mi leleyom ambai pa Tamanda Anutu, mi kapakurkuri pa Yesu zaana. ☆

Mbulu tabe takam pizin tomtom

(Ep 5:22–6:9; 1Pe 2:18–3:7)

¹⁸ Niom moori na, kokototo ituyom mi kombot la kusiyom bizin kopon mbarman. Pa ina mbulu tabe Merere wal kini tikam. ☆

¹⁹ Mi niom tomooto na, ku'urur leleyom pa kusiyom bizin, mi kapasaana lenen pepe.

²⁰ Niom pikin na, kelenɲen la tomoyom ma noyom bizin kalɲan pa koron ta boozomen. Pa Merere, ni leleene pa mbulu ta kembei.

²¹ Mi niom tomooto na, kapasom lutuyom bizin pepe. Kokena lenen isaana ma tiyamaana kembei tirao som.

²² Mi niom mbesoɲo na, kelenɲen la bibip tiom kalɲan pa koron ta boozomen. Kokena kakam pakaamɲana pa uraata tiom ta kembei: Sombe kere bibip tiom tima, to kakam kat uraata pa matan bekana kakam lenen. Mi so tizem yom mi

☆ **3:16:** 1Kor 14:15,26; Ep 5:19+ ☆ **3:17:** 1Kor 10:31; 1Tes 5:18; 1br 13:15 ☆ **3:18:** 1Kor 14:34+; Tit 2:5

tila len, to kakam kat uraata mini som. Kakam kembena pepe. Komototo Merere mi kelenlen la kaljaana, mi kakam kat uraata tiom raama leleyom. ☆ ²³ Tana uraata pareipareinan ta niom so kakam, na kakam kat raama leleyom. Pa niom kakamam uraata pizin tomtom men som. Ina kakamam pa Merere. ²⁴ Tana kaimer Merere itunu ko ikam matamur kini ambainana ma iwe leyom kadoono. Pa Biibi tiom nonono ta kembesmbesze pini i, na Merere Krisi tau. ☆ ²⁵ Mi sombe tomtom sa ikam nonono mbulu, na ni kola ire ka kadoono. Pa Merere ilae ki tomtom sa som. Sombe itiiri zin tomtom pa mbulu kizin, na ito zaala tamen pa tomtom ta boozomen. ☆

4

¹ Mi niom bibip na, motoyom ingal be kere zin mbesonono tiom pa mboti kizin, mi kakam mbulu ndeenenana men pizin. Pa niom kuute: Niom tomini, leyom Biibi ta imbot saamba a. ☆

² Mi sunnana na, kezem pepe. Kikiskis totomen. Tana motoyom izze, mi kuzunzun raama leleyom ambai pa Anutu. ☆ ³ Mi motoyom ingalngal yam tomini pa sunnana. Kusun pa Anutu be ikaaga kataama piam. Naso amrao amsoyaara sua ki Krisi ta mungu ike mi ingi ipet mat kek na. Nio, tiur yo lela ruumu sanaana ti paso, ankamam sua tana pizin tomtom. ☆ ⁴ Mi kusun pa Anutu be iuulu yo

☆ **3:22:** 1Tim 6:1; Tit 2:9 ☆ **3:24:** Mt 16:27 ☆ **3:25:** Lo 10:17; Ngo 10:34; Ro 2:11; 2Kor 5:10; 1Pe 1:17 ☆ **4:1:** Wkp 25:43; Ep 6:9
 ☆ **4:2:** Ro 12:12; Ep 6:18; Pil 4:6; 1Tes 5:17 ☆ **4:3:** Ro 15:30; Ep 3:1, 6:19+

ma anzzo katkat sua. Naso tomtom timbot mat pa ka ngar. Pa Anutu leleene be ankam ta kembei.

⁵ Zin wal ta timbot lela lupnana ki Kisi zen na, mbulu mi sua ta so kakam pizin, na kakam raama ngar. Mi sombe karao be kakam mbulu ambainana sa, na kakam pataana. ☆ ⁶ Mi motoyom ingal be koso sua ambainana men ta ambai pizin tomtom talnan mi irao pa ngar kizin. Naso karao be kepekel winana kizin, mi zin ko lelen pa sua tiom kembei ta kini ambainana ta tai ise ma ikamam ngurende i. ☆

Sua sotaarajana pakan

⁷ Tonmatizin kiti Tikikus, ta nio lelen pini ilip, ni ko isotaara yom pa mbotjana tio. Ni mataana izze pa uraata, mi igabgaaba yo ma niamru ambesmbreeze pa Merere. ☆ ⁸ Nio ingi ango i ma ima bekena ipaute yom pa mbotjana tiam, mibe ipombol yom. ☆ ⁹ Mi ni itutamen som. Tomtom tiom ta, Onesimus, ko igaabi ma ziru tima. Onesimus, ni tonmatizin kiti nonono, mi leleyam pini ilip. Mi ni tomini mataana izze pa uraata. Ziru sombe tima tipet, tona tisotaara yom pa mbulu boozomen ta iwedet su lele ti. ☆

¹⁰ Aristakus ta niamru ambotmbot lela ruumu sanaana na, ni ikam aigule kini piom. Mi Markus ta Panabas tiziini na, ni tomini ikam aigule kini piom. Niom kelen sua sotaarajana pini kek ta kembei: Sombe ima, na kakami. ☆ ¹¹ Mi Yesu ta zaana toro Yastas na, ni ikam aigule kini piom tomini. Yuda tel tana tipombolmbol kat yo. Pa

☆ **4:5:** Ep 5:15+; 1Tes 4:11+ ☆ **4:6:** Mk 9:50; Ep 4:29; Kol 3:16; 1Pe 3:15 ☆ **4:7:** Ngo 20:4; 2Tim 4:12 ☆ **4:8:** Ep 6:21+ ☆ **4:9:** Plm 10+ ☆ **4:10:** Ngo 12:12,25, 13:13, 15:37+, 19:29, 27:2; Plm 24

zin men ta tigabgaaba yo, mi niamņan amkamam uraata pa peeze ki Anutu. Mi Yuda pakan na som.

¹² Tomtom tiom toro, Epaparas, ni tomini ikam aigule kini piom. Ni mbesoonjo ki Yesu Krisi, mi imbelmbel sunņana piom be koto Anutu leleene pa koron ta boozomen, mibe urlaņana tiom izze ma imbol mi karao kat pa Anutu ņgar kini mi mbulu kini. ☆ ¹³ Mbulu ki Epaparas, nio itun aņre kat kek. Ni imbelmbel uraata piom, mi zin Laodisia kan, mi zin Hierapolis kan.

¹⁴ Mi Lukas ta ikamam uraata pa mete kizin tomtom mi niam leleyam pini ilip na, ziru Demas tikam aigule kizin piom tomini. ☆ ¹⁵ Kakam aigule tio pizin tonmatizin kiti ta timbot kar Laodisia na, mi moori ta zaana Nimpa na, mi zin wal ta tiluplup zin pa sunņana lela ruumu kini na.

¹⁶ Ro tingi, sombe tipaata ma kelen, tona ke-sengeere mini ma ila kizin Laodisia kan be zin tomini tipaata. Mi sombe zin tikam ro ta aņbeede pizin na ma tima, to niom kadoono kapaata.

¹⁷ Koso pa Arkipus ta kembei: “Uraata ta Merere iur ma nomom na, motom inġal be kam kat mi posop.” ☆

¹⁸ Inġi nio Paulus itun aņbeede aigule tio ti. Mo-toyom inġal yo. Pa inġi aņbotmbot lela ruumu sanaana.

Kampenņana ki Anutu ko ise tiom. Nġonoono. ☆

☆ **4:12:** Kol 1:7; Plm 23 ☆ **4:14:** 2Tim 4:10+ ☆ **4:17:** Plm 2

☆ **4:18:** 1Kor 16:21; 2Tes 3:17

**Anutu Sua Kini Potomaxana
Genesis, Exodus, Ruth, Psalms, Proverbs, Jonah, and
The New Testament in the Mbula Language of Papua
New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Mbula long
Niugini**

Copyright © 1996 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Mbula

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-08-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

a815c47a-4c36-5240-a396-70cbd5e9b593